

فصلنامه علمی توسعه امنیت پایدار: سال اول، شماره اول، زمستان ۱۴۰۳، ص ۹۳-۱۱۴

تدوین و تبیین نقش فرمانده معظم کل قوا (مدظله العالی) در کشف و شناسایی تهدیدات امنیتی از سال ۱۳۶۸ تا ۱۴۰۰ (مطالعه موردی تهدیدات ترکیبی)

رضا کرمی^۱، محسن صادقی نسب^۲، محمدحسین صنیعی^۳

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۱۰/۰۵

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۱۲/۰۵

چکیده

فرمانده معظم کل قوا (مدظله العالی) به دلیل اشرافی که در سطح راهبردی و شناخت جامع و کاملی از انواع تهدیدات امنیتی کشور دارند. بیانات عمومی و تدابیر خاص معظم له حاوی نکات مهمی در شناخت تهدیدات است. محقق در این پژوهش مشخصاً بدنبال آن است که به روش علمی نقش معظم له را در کشف و شناسایی تهدیدات امنیتی تدوین و تبیین نماید. در این مقاله تهدیدات امنیتی در حوزه تهدیدات ترکیبی مورد مطالعه قرار گرفته است. در ادامه مستند به بیانات نسبت به تدوین مفصل و جامع نقش معظم له در کشف و شناسایی تهدیدات ترکیبی اقدام شده است. ابتدا مستند به بیانات، نقش معظم له را در کشف و شناسایی تهدیدات ترکیبی در حوزه سیاست و راهبرد با استفاده از نرم افزار مکس کیودا بخوبی تبیین شده است. مستند به بیانات، معظم له با بیان صریح مفاهیم؛ سیاست‌ها و راهبردها مولفه‌های تهدیدات ترکیبی امکان کشف و شناسایی و آن را برای عوام و خواص تا حدود زیادی فراهم نموده است و در نهایت ۹ سیاست و ۷ راهبرد در حوزه تهدیدات ترکیبی از بیانات معظم له کشف و شناسایی گردید.

واژگان کلیدی: تهدیدات امنیتی، تهدیدات ترکیبی، کشف و شناسایی

۱. عضو هیئت علمی دانشگاه فرماندهی و ستاد ارتش. نویسنده مسئول karami1002@yahoo.com

۲. استاد یار و عضو هیئت علمی دانشگاه فرماندهی و ستاد ارتش Dr.sadeqi35@gmail.com

۳. دانشیار و عضو هیئت علمی دانشگاه عالی دفاع ملی

مقدمه

تهدید، مفهومی انتزاعی است که درهم تنیدگی عمیقی بامفهوم امنیت دارد. بحث از امنیت و امنیت ملی همواره با موضوع تهدید است و هم چنین نمی توان از تهدید صحبت به میان آورد، ولی تأثیر آن را بر امنیت ملی نادیده گرفت. ادراک هر پدیده، به مسائل مختلفی از جمله روانشناختی، جامعه شناختی، علوم ارتباطات و ... ارتباط داشته و درک تهدید نیز متأثر از سازمان ادراکی صورت می گیرد؛ بدیهی است که، ادراک افراد مختلف، از یک پدیده واحد، متفاوت بوده و زمینه برداشت‌های گوناگون را ایجاد می کند.

تصور ما از تهدید در واقع بخشی از تصور کلان تر که همان تصور ما از دیگران باشد، است. یعنی نخست ما دیگری را به عنوان مخالف خود به تصویر می کشیم و سپس از درون آن تصویر کلان، به تصویر خردتر تهدید می رسیم. در واقع ما خود، تهدید را در بطن تصویر اول لحاظ کرده و سپس آن را استخراج و عرضه می کنیم.

امنیت زیرساخت همه‌ی ابعاد زندگی یک جامعه است، یک زیرساخت عمومی است؛ از مسائل شخصی بگیری، تا مسائل اجتماعی، تا مسائل عمومی، تا مسائل خارجی؛ امنیت زیرساخت همه‌ی اینها است. در مسائل شخصی، معنای امنیت این است که شما شب بتوانی با خیال راحت در خانه‌ی خودت بخوابی، صبح بتوانی با خیال راحت و بدون دغدغه فرزندت را به مدرسه بفرستی، بتوانی به محل کسب و کار بروی، بتوانی بدون دغدغه به نماز جمعه بروی... «امنیت» در مسائل شخصی یعنی این؛ یعنی شما بتوانید خودتان، فرزندان، خانواده‌تان با احساس امنیت زندگی کنید؛ کارتان، کسبتان، مسافرتان، تفریحاتان همراه با امنیت باشد^۱ هر جایی که پیشرفتی حاصل شده است به برکت وجود امنیت بوده است؛ بدون امنیت، کار دشوار میشود، سخت میشود.^۲

۱. بیانات در مراسم مشترک دانش‌آموختگی دانشجویان دانشگاه‌های افسری نیروهای مسلح، ۱۴۰۱/۷/۱۱

۲. بیانات در مراسم مشترک دانش‌آموختگی دانشجویان دانشگاه‌های افسری نیروهای مسلح، ۱۴۰۱/۷/۱۱

بنابر این شرط لازم، برای تامین امنیت، مدیریت تهدیدات امنیتی، به معنای درک، فهم، کشف، و شناسایی تهدیدات متنوع امنیتی است و از سوی دیگر امنیت از نیازهای اولیه جوامع بشری بوده و اصطلاحاً روی دیگر سکه تهدید بوده و تامین امنیت مهمترین رسالت حکومت‌هاست. براین اساس می‌توان ادعا کرد که، تهدیدات امنیتی ملی، یکی از مهم‌ترین و بنیادی‌ترین موضوعات امنیتی هر کشوری محسوب می‌گردد که مدیریت آنها، شرط لازم دستیابی به امنیت و از اصلی‌ترین وظائف حکومت است. از آنجا که بیشتر متون و تحقیقات انجام شده در حوزه تهدیدات امنیتی، مبتنی بر مطالعات و نظریه‌های غربی است، بنابراین به منظور بومی سازی مباحث و اثربخشی بیشتر پژوهش‌ها، فهم دیدگاه‌های مقام معظم رهبری (مدظله العالی) حائز اهمیت و هدف اصلی پژوهش تدوین و تبیین نقش فرمانده کل قوا (مدظله العالی) در کشف و شناسایی تهدیدات امنیتی از ۱۳۶۸ تا ۱۴۰۰ بوده و دغدغه محقق در این پژوهش، معطوف به این است که در بستری که مملو از خصومت، عدم قطعیت و ریسک‌های امنیتی است، معظم له به عنوان بالاترین مقام و هدایتگر کشور که بر سیاست‌های کلان امنیتی نظام، نظارت عالیه دارد، از طریق کشف و شناسایی تهدیدات گوناگون و اتخاذ تدابیر و سیاست‌های کارآمد و اثربخش در خنثی سازی تهدیدات امنیتی و نقش بر آب نمودن توطئه‌های گوناگون دشمنان، در سه دهه گذشته ایفا نموده اند. از این رو مسئله اصلی محقق تدوین نقش فرمانده کل قوا در کشف و شناسایی تهدیدات امنیتی از ۱۳۶۸ تا ۱۴۰۰ می باشد.

مبانی نظری

پیشینه پژوهش (سابقه پژوهش‌ها و نتایج بدست آمده در داخل و خارج از کشور)

موضوع این تحقیق با عنوان برخی از تحقیق‌های انجام‌شده، از جمله موضوعات پژوهشی که با موضوع انواع مختلف امنیت، اندیشه دفاعی فرماندهی معظم کل قوا (مدظله العالی) و ... انجام شده، قرابت موضوعی دارد. در بررسی‌های انجام شده، پژوهش‌های محدودی با کلیدواژه تهدید بدست آمد، هیچ رساله و پایان نامه ای با این کلیدواژه یافت نشد و همایشی با کلید

واژه تهدیدات امنیتی تا کنون برگزار نشده است. فقط تعدادی کتاب و مقاله با کلید واژه تهدید به رشته تحریر در آمده که در ادامه ارائه خواهند شد.

عیسی، سید محمدی، (۱۳۹۱)، پایان نامه کارشناسی ارشد با عنوان: نقش رهبری در مقابله با جنگ نرم دشمن در دهه ۸۰، در دانشکده فارابی، یافته این پایان نامه، عبارت است از اینکه، نقش و جایگاه مقام معظم رهبری (مدظله العالی) در مقابله با جنگ نرم دشمن بسیار موثر بوده بگونه‌ای که تاکنون باعث شکست نقشه‌های مختلف و گوناگون دشمنان نظام در عرصه گسترده جنگ نرم گردیده است. از طرفی فعال نمودن و به صحنه آوردن، ظرفیت های مختلف مردم از طریق افزایش بصیرت از ناحیه رهبر معظم انقلاب تعیین کننده بوده است.

محمدرضا، مغیثی نیا، (۱۳۹۴)، پایان نامه کارشناسی ارشد با عنوان: نقش رهبری در قدرت نرم جمهوری اسلامی ایران در حوزه پدافند غیر عامل، در دانشکده فارابی در راستای به تصویر کشیدن نقش و جایگاه مقام معظم رهبری (مدظله العالی) در تولید قدرت نرم جمهوری اسلامی در ابعاد مختلف سیاسی، فرهنگی، اجتماعی و ... تلاش ارشمندی مصروف شده و کار تحقیقی ارزشمندی ارائه شده است.

سید محمد طباطبایی و امین حجازی، (۱۳۹۵)، مقاله‌ای تحت عنوان: حفظ هویت اسلامی و امنیت هستی شناختی در سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران از منظر مقام معظم رهبری (مدظله العالی)، در فصلنامه علمی پژوهشی رهیافت انقلاب اسلامی، سال دهم/شماره ۳۴، در این مقاله؛ مقام معظم رهبری (مدظله العالی) در دیدارهای سالانه با مسئولان وزارت امور خارجه و نمایندگان سیاسی ج.ا.ایران در سایر کشورها، اصول سیاست خارجی ج.ا.ایران را تبیین می کنند. تحلیل محتوای کمی و کیفی بیانات معظم له، نشان می دهد که «حفظ هویت نظام اسلامی ایران»، به طور قابل توجهی در بین اصول دیگر، حائز اهمیت بالاتری است. بر این اساس، تحقیق حاضر به دنبال پاسخ به این سؤال است که چرا حفظ هویت اسلامی در سیاست خارجی ج.ا.ا، از منظر مقام معظم رهبری (مدظله العالی)، حائز اهمیت بالاتری؟ تحلیل محتوای کمی و کیفی بیانات معظم له در هجده دیدار با مسئولان وزارت

امور خارجه و نمایندگان سیاسی ج.ا.ایران در سایر کشورها از سال ۱۳۶۸ تا سال ۱۳۹۰ انجام شده نتیجه حاصله بیانگر این است که اصل مذکور (حفظ هویت نظام اسلامی ایران) در سیاست خارجی ج.ا.ا به دلیل تأمین امنیت هستی شناختی ج.ا.ایران حائز اهمیت بالاتری است.

جعفر حیدری، حسین مسعودنیا، سیدغلامرضا دوازده امامی، محمود رضا قاضی رهبر، (۱۳۹۸)، مقاله‌ای تحت عنوان: راهکارهای دفاع نرم در جنگ رسانه ای از منظر مقام معظم رهبری^(مدظله العالی) در فصلنامه علمی پژوهشی رهیافت انقلاب اسلامی، سال سیزدهم/شماره ۴۹، فصل زمستان، در این مقاله که برگرفته از یک رساله دکتری جعفر حیدری با همین عنوان، رجوع به آرا و اندیشه‌های مقام معظم رهبری^(مدظله العالی) به عنوان رهیافت و الگویی مناسب در مدیریت و دفاع در برابر تهاجم رسانه های نوین، است را توصیه نموده و در پایان برخی از سیاست‌ها و رهنمودهای معظم‌له را که باید در برنامه ریزی و مدیریت رسانه‌های نوین مدنظر برنامه ریزان و طراحان قرار گیرد را به این شرح بر می شمارند: اطلاع رسانی مناسب و درست در برنامه های رسانه ای؛ تبیین ماهیت منابع و شبکه های خبری گوناگون جبهه معارض انقلاب اسلامی برای مخاطب؛ ایجاد خلاقیت و نوآوری در تولید برنامه های رسانه ای متنوع و جذاب؛ تلاش برای اعتمادسازی عمومی با استفاده از انواع رسانه ها؛ بهره گیری از همه ظرفیت‌های هنری برای رساندن پیام؛ پرهیز از جبهه‌گیری مشخص و آشکار درباره موضوعات و ارائه غیرمستقیم پیام برای اثرگذاری بیشتر و توجه به نظریات گوناگون، به ویژه منتقدان در برنامه‌ها در راستای افزایش اعتماد عمومی و غنای محتوایی برنامه‌ها.

محمود، عسگری، (۱۳۹۹)، مقاله‌ای تحت عنوان: رویکردی به ناآرامی‌های اجتماعی در جمهوری اسلامی ایران از منظر مقام معظم رهبری، در فصلنامه علمی مطالعات بین رشته‌ای دانش راهبردی سال دهم، شماره ۴۰، فصل پاییز به چاپ رسیده است. روش تجزیه تحلیل و اجرای تحقیق، تحلیل مضمون بوده و برای گردآوری اطلاعات و داده های مورد نیاز برای این پژوهش، بیانات مقام معظم رهبری^(مدظله العالی) در این زمینه مورد بررسی

قرار گرفته در ابتدا واژگان مرتبط با مفهوم ناآرامی های اجتماعی مانند اغتشاش، ناامنی، آشوب در بیانات معظم له، جستجو و تحلیل شدند. نتایج حاصله بیانگر این است که داده‌های حاصل از تجزیه و تحلیل بیانات معظم له در خصوص ناآرامی‌های اجتماعی را می‌توان در ۱۶ مضمون سازمان دهنده از قرار، ماهیت، تعریف، نوع، حامیان، عناصر، ابزار، نقش بیگانگان، منشأهای داخلی، بهانه‌های شروع، سابقه ایجاد، اهمیت مدیریت، پیامدها، نگاه فرصت محور، اهداف، علت حمایت عناصر داخلی، حمایت بیگانگان، ابزار و چگونگی مدیریت دسته بندی کرد،

مصطفی ملکوتیان و بی بی راضیه حسینی نژاد، (۱۳۹۹)، مقاله‌ای تحت عنوان: چپستی و چرایی نفوذ فرهنگی نظام سلطه و راهکارهای مقابله با آن با تاکید بر اندیشه‌های مقام معظم رهبری^(مدظله العالی)، در نشریه مطالعات انقلاب اسلامی، سال ۱۷، شماره ۶۰ فصل بهار منتشر شده است. در این مقاله با توجه به رهنمودهای مقام معظم رهبری^(مدظله العالی)، پس از تبیین ماهیت نفوذ فرهنگی به بررسی ابعاد نفوذ که شامل سه عرصه اقتصادی، سیاسی و فرهنگی است، پرداخته و سپس از بیان شیوه‌ها و ابزارهای نفوذ فرهنگی و راهکارهای آن در دو محور مورد بررسی قرار گرفته است. در محور اول راهکارهای فرهنگی در حوزه معرفتی- شناختی بیان شده که شامل پذیرش نفوذ فرهنگی، ترویج باورهای دینی و شناخت فرهنگ اسلامی است و در محور دوم راهکارهای فرهنگی در حوزه رفتاری بررسی شده است که شامل مدیریت فرهنگی، فعالیت تشکیلاتی و آبتکار عمل در امور فرهنگی است

نقطه اشتراک آثار ارائه شده بالا با تحقیق حاضر این است که هرکدام از آنها، از زاویه ای خاص به بخشی از تهدید از نگاه مقام معظم رهبری^(مدظله العالی)، اشاره شده است، متناسب با مشابهت و تجانس آنها با تحقیق حاضر، تا حدودی می‌توان از حیث محتوایی و از حیث روش اجرای پژوهش از آنها استفاده کرد و نقاط افتراق با تحقیق؛ پیشینه‌های ارائه شده، در قیاس با تحقیق حاضر، جامعیت لازم را از حیث محتوای و قلمرو زمانی ندارند، هرکدام از آنها از زاویه ای محدود به بخشی خاصی از عنوان این پروژه پرداخته اند. در این تحقیق

قرار است که به نقش مقام معظم رهبری (مدظله العالی) در کشف و شناسایی انواع مختلف تهدیدات امنیتی از ۱۳۶۸ تا ۱۴۰۱ است. نکات مغفول واقع شده در تحقیقات قبلی در هرکدام از آثار ارزشمندی که ارائه شده به بخش‌هایی از تهدید و در مقطع زمانی مشخصی پرداخته شده است در این پروژه بناست که به یاری خدای متعال به انواع مختلف تهدیدات و در کل دوران زعامت معظم له بطور کامل پرداخته شود. همان‌طوری که در توضیح هریک از پیشینه‌ها گذشت، اغلب تألیف‌ها و پژوهش‌های انجام شده به تبیین مفهومی و در مواردی نیز با احصاء برخی از ابعاد، مؤلفه‌های تهدید اکتفا شده است و نوآوری این تحقیق با وجود آنکه محققان گذشته تلاش‌های خوب و قابل تقدیری برای تبیین موضوعات مربوطه مصروف داشته اند، نوآوری این تحقیق در این است که بطور کامل به نقش رهبری در مدت زمان زعامت در کشف و شناسایی انواع تهدیدات امنیتی پرداخته شده، در واقع نوآوری این تحقیق نسبت به تحقیقات انجام شده جامعیت و گستره آن است.

تهدیدات و آسیب‌پذیری‌ها از دیدگاه فرمانده معظم کل قوا:

اسلام‌زدایی از ایده (ایدئولوژی) حاکمیت: تهدید علیه اسلامی نگاه داشتن انقلاب از جمله تهدیدات دائمی است که با استفاده از شیوه‌های مختلف مانند استحاله کردن و یا حذف فیزیکی عمل می‌گردد.^۱

تضعیف ایمان و معنویت مردم: تخریب ایمان و باورهای کارساز مردم هدف دشمنان است و از آنجا که مردم مؤمن و فداکار عامل پیروزی اسلام و ملت ایران است. دشمنان می‌خواهند این عامل را از بین ببرند.^۲ از بین رفتن روح ایمان و تمسک به اسلام در ملت ایران در حقیقت باعث سست شدن پایه‌های استقلال ملت می‌گردد.^۳

۱. حدیث ولایت، جلد ۷، ص ۱۰۹.

۲. حدیث ولایت، جلد ۶، ص ۱۵۴.

۳. معاونت آموزشی عقیدتی سیاسی، تهدیدات فرهنگی و راهبردهای مقابله در کلام ولی امر مسلمین، تهران، انتشارات نسل کوثر،

ناامید کردن مردم: بیشترین تلاش جبهه سیاسی ابتکار ناامیدسازی ملت ایران است.^۱ از سوی دیگر بی‌اعتماد کردن و مأیوس کردن مردم از خودشان نیز از اهداف آنان است.^۲ این کار را از طریق کوچک‌سازی دستاوردهای ملت، نادیده‌انگاری پیشرفت‌های ملت به انجام می‌رساند.^۳

جدا کردن ملت از گذشته خود: جدایی‌افکنی میان گذشته هر نسل، دستاوردها و افتخارات آنان و بی‌ریشه کردن نسل‌ها و جداسازی ملت ایران از دستاوردهای بیست سال گذشته انقلاب و دوران مشعشع امام خمینی (ره) از تهدیدات جدی دشمنان است.^۴ همچنین جداسازی ملت از دوران جنگ و نمادهای آن نیز در همین چارچوب قرار دارد.^۵

تهاجم فرهنگی: تهاجم به این روش مرزهای آن خیلی وسیع‌تر از انقلاب است. این نوع تهاجم متوجه اسلام می‌باشد. لذا تمام ابعاد فرهنگی، اجتماعی اسلام و آموزه‌های اسلامی که میان توده‌های مردم نفوذ دارد را دربر می‌گیرد.^۶ علاوه بر آن برجسته‌های فکری، اخلاقی و ایمانی مردم نیز تهاجم شکل گرفته است.^۷

تهاجم روانی: توطئه کردن از طریق دروغ‌پراکنی و شایعه‌سازی به امید ترساندن مردم و کور کردن آنان^۸، ایجاد اختلاف در میان مردم، مردم با دولت و میان آحاد ملت و قشرهای مختلف مردم و از این مسیر تخریب وحدت ملی و اتحاد عمومی ملت،^۹ تشویش افکار عمومی یعنی ایجاد تشنج و جنجال در فضای سیاسی کشور با هدف نشان دادن ناامنی،^{۱۰}

۱. راهبردهای ولایت، جلد ۳، ص ۲۷۶.

۲. حدیث ولایت، جلد ۳، ص ۱۷.

۳. حدیث ولایت، جلد ۳، ص ۱۵.

۴. حدیث ولایت، جلد ۳، ص ۲۸۵.

۵. حدیث ولایت، جلد ۲، ص ۲۰.

۶. حدیث ولایت، جلد ۳، ص ۴۰.

۷. راهبردهای ولایت، جلد ۳، ص ۱۳۶.

۸. حدیث ولایت، جلد ۷، ص ۲۸۸ و ۲۸۲.

۹. راهبردهای ولایت، جلد ۴، ص ۷ و جلد ۲، ص ۲۸۱.

۱۰. راهبردهای ولایت، جلد ۳، ص ۲۸۰.

بزرگنمایی مشکلات و ضعف‌های کشور و تیره و تار نشان دادن آینده کشور،^۱ ممزوج کردن حق و باطل و به دنبال آن ایجاد انحراف اذهان عمومی^۲ از جمله آماج تهدیدات روانی دشمنان علیه جمهوری اسلامی ایران است.

فساد: فساد در انواع مختلف آن مانند فساد اداری که شاخصه‌های مهم آن رشوه‌خواری، کم‌کاری، رابطه به جای ضابطه، عزل و نصب‌های خارج از ضابطه،^۳ فساد جنسی خصوصاً در جوانان^۴ و فساد سیاسی می‌باشد از تهدیدات مهم کشور هستند.

بی‌اعتمادی به نظام و مسئولین: آخرین آسیب وجود فاصله میان مردم و مسئولین، دل‌چرکین بودن مردم از مسئولین، از دست رفتن حسن اعتماد به کارگزاران این کشور از جمله تهدیدات کشور می‌باشد.^۵

تهدیدات ترکیبی در کلام فرمانده معظم کل قوا: امروز جنگ‌های دنیا جنگ‌های ترکیبی است. میدانید؛ جنگ سخت و جنگ نرم و جنگ فکری و جنگ فرهنگی و جنگ با سلاح‌های گوناگون و جنگ شناختی و امثال اینها با همدیگر مایه‌ی تهاجم به یک ملت یا یک کشور است. بازی‌های جنگ بایستی بتواند همه‌ی این لایه‌ها را با شیوه‌های نو، با شیوه‌های روزآمد، ان‌شاءالله تأمین کند.^۶

نقطه‌ی مقابل حرکت تحوّل در کشور، که هدف این حرکت تحوّل، تقویت نقاط قوت و برطرف کردن نقاط ضعف است، سیاست دشمنان اسلام و دشمنان جمهوری اسلامی است؛ اینها درست نقطه‌ی مقابل این حرکت تحوّل تلاش میکنند و کار میکنند و اقدام میکنند؛ که هدفشان هم ضربه زدن به نقاط قوت است، همچنان که قبلاً اشاره کردم؛ ما ناچار باید

۱. حدیث ولایت، جلد ۳، ص ۳۱۲.

۲. روزنامه جمهوری اسلامی ایران، ۱۲ مهر ۱۳۷۹.

۳. روزنامه جمهوری اسلامی ایران، ۲۸ تیرماه و ۸ مرداد ۱۳۷۹.

۴. راهبردهای ولایت، جلد ۸، ص ۱۹۶.

۵. پرتویی از ولایت، ص ۲۴.

۶. بیانات در مراسم مشترک دانش‌آموختگی دانشجویان دانشگاه‌های افسری نیروهای مسلح، ۱۴۰۱/۷/۱۱

اینها را با مردم در میان بگذاریم، مردم باید بدانند. آن روزی که صدام در [دوران] دفاع مقدس به ما حمله کرد، همان روز اطلاع‌رسانی شد و به مردم گفتیم که در کشور جنگ شده است، یعنی افکار عمومی در جریان حادثه‌ی بزرگ جنگ قرار گرفت. البته امروز در این جنگ ترکیبی موجود، حمله‌ی نظامی نیست؛ دشمن حمله‌ی نظامی نمیکند، کارهای دیگر میکند؛ اینجا هم اطلاع‌رسانی لازم است، تا مردم بدانند که دشمن از چه راه‌هایی و با چه سیاست‌هایی وارد میشود، و با روشن‌بینی به حوادث نگاه کنند. وقتی که مردم عزیز ما با اوضاع آشنا شدند، هر حادثه‌ای پیش بیاید، با روشن‌بینی به آن حادثه نگاه می‌کنند.^۱

در جنگ ترکیبی، حمله‌ی نظامی نیست اما حمله به باورهای دینی و سیاسی است؛ حمله‌ی دشمن به باورهای دینی و باورهای سیاسی است. اینکه در سوره‌ی «قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ» می‌گویید: «مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ، الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ، مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ» خناس همین تبلیغاتچی‌های خارجی و دنباله‌روهای آنها در داخل هستند؛ وسوسه میکنند، حقایق را دگرگون نشان میدهند؛ هدفشان سست کردن اراده‌ی ملت است، هدفشان خاموش کردن امیدها است، میخواهند شعله‌ی امید را در دل جوانان ما خاموش کنند، جوان را مأیوس کنند. یأس یعنی بن‌بست؛ وقتی که جوان از پیشرفت مأیوس شد، از آینده مأیوس شد، احساس بن‌بست میکند؛ از کسی که احساس بن‌بست میکند، نمیشود توقع داشت درست کار کند. میخواهند اختلاف‌افکنی کنند، میخواهند در کشور دوقطبی ایجاد کنند؛ میخواهند نرم‌افزار واقعی قدرت ملی کشور را از دست ملت بگیرند، بی‌اثر کنند؛ این نرم‌افزار عبارت است از ایمان مردم، ارزش‌های دینی مردم، ارزش‌های ملی مردم، اعتقادهای مردم. وقتی این کارها را انجام دادند، دنبال این هستند که در کشور بی‌ثباتی به

۱. بیانات در اجتماع زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی، ۱۴۰۲/۱/۱

وجود بیاید، ناامنی به وجود بیاید، اگر بتوانند جنگ داخلی ایجاد کنند؛ که البته سرشان به سنگ خورده است و خواهد خورد.^۱

در جنگ ترکیبی، دشمن از رسانه استفاده میکند، از عامل فرهنگی استفاده میکند، از عامل امنیتی استفاده میکند، از نفوذ استفاده میکند، از عامل اقتصادی استفاده میکند؛ از همه‌ی این عوامل استفاده میکند برای اینکه ملت را در محاصره قرار بدهد، برای اینکه ملت را دچار یأس کند، ملت را از نیروی خودش غافل کند. سعی میکنند ملت را از راه‌های اطلاع‌رسانی جدا کنند. خب، ما وسایل اطلاع‌رسانی به مردم را داریم؛ اینها را بدبین میکنند: به رادیو تلویزیون گوش ندهید، خبرهایش خلاف واقع است؛ به گزارش مسئولین توجه نکنید، گزارششان خلاف واقع است؛ به حرف‌های رهبری گوش نکنید، حرف‌های رهبری تکراری است؛ تکراری است؟ سالها است که جبهه‌ی دشمن با صدای بلند اعلام میکند که می‌خواهیم جمهوری اسلامی را به زانو در بیاوریم، رهبری در مقابل میگوید «غلط میکنید»؛ این تکرار نیست؛ این استقامت است. خدای متعال به ما دستور داده است، دستور به پیغمبر دستور به همه است، دستور به ما است که «فَاسْتَقِمْ کَمَا أَمَرْتَ وَ مَنْ تَابَ مَعَكَ» این استقامت است، این سخن حق را در دل نگه داشتن و حفظ کردن و پای آن ایستادن است؛ این تکرار نیست. بحمدالله مردم بیدارند، مردم ایستاده‌اند، مردم در صحنه‌اند؛ این را در سال‌های متمادی، مردم عزیزمان نشان داده‌اند. ملت ایران به همه‌ی کسانی که در اغتشاشات اخیر [مردم را] تحریک کردند یا از اغتشاشات حمایت کردند، سیلی زد و به حول و قوه‌ی الهی در آینده هم ملت ایران به دشمنانش سیلی خواهد زد.^۲

رهبر معظم انقلاب اسلامی در روز ملی مبارزه با استکبار جهانی در دیدار پرشور صدها تن از دانش آموزان، ۱۳ آبان را تجسم شرارت‌های آمریکا و آسیب‌پذیری و امکان مغلوب شدن آن خواندند و با اشاره به دروغ وقیحانه و بی‌شرمانه آمریکایی‌ها در ابراز دلسوزی برای ملت

۱. دیدار دانش‌آموزان با رهبر انقلاب، ۱۴۰۱/۸/۱۱

۲. دیدار دانش‌آموزان با رهبر انقلاب، ۱۴۰۱/۸/۱۱

ایران گفتند: در جنگ ترکیبی چند هفته اخیر، آمریکا، رژیم صهیونیستی بعضی از قدرت‌های مودی اروپا و برخی گروهک‌ها، همه امکانات خود را برای ضربه زدن به ملت ایران به میدان آوردند اما ملت به دهن بدخواهان زد و آنها را ناکام گذاشت. اتفاقات این چند هفته صرفاً یک اغتشاش خیابانی نبود؛ [پشت] این، برنامه‌های خیلی عمیق‌تری بود. دشمن یک جنگ ترکیبی را شروع کرد؛ یک جنگ ترکیبی؛ این را بنده از روی اطلاع به شما عرض میکنم. دشمن یعنی آمریکا، رژیم صهیونیستی، بعضی از قدرت‌های اروپایی مودی و خبیث، بعضی از گروه‌ها و گروهک‌ها، همه‌ی امکاناتشان را وارد میدان کردند. همه‌ی امکانات یعنی چه؟ یعنی دستگاه‌های اطلاعاتی‌شان را، دستگاه‌های رسانه‌ای‌شان را، ظرفیت فضای مجازی‌شان را، استفاده از تجربه‌های گذشته‌شان را. خب اینها در ایران تجربه دارند؛ از سال ۷۸ تجربه دارند، از ۸۸ تجربه دارند، از سال‌های بعدی تجربه دارند، آنجاها شکست خوردند، از آن تجربه‌ها استفاده میکنند؛ آن تجربه‌ها را هم به میدان آوردند. در کشورهای دیگر هم این کارها را کرده‌اند، یک ضربه‌هایی خورده‌اند، یک موفقیت‌هایی پیدا کرده‌اند، از آن تجربه‌ها هم استفاده میکنند. دشمن همه‌ی این ظرفیت‌ها را در این چند هفته وارد میدان کرد برای اینکه بتواند بر ملت ایران فائق بیاید. عرض کردم که به معنای واقعی کلمه، ملت توی دهنشان زد؛ ملت ایران به معنای واقعی کلمه ناکامشان کرد.^۱

هستند کسانی که صاحبان قدرند، صاحبان زر و زورند، مایل نیستند که این سفره‌ی گسترده‌ی رحمت الهی مورد استفاده‌ی آحاد مردم قرار بگیرد؛ با قدرت آنها مخالفند؛ لذا در مقابل این حرکت الهی می‌ایستند. آن وقت خدای متعال میفرماید: **يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ اتَّقِ اللَّهَ وَلَا تُطِعِ الْكَرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ؛** دنبال آنها مرو، مراقب باش؛ در جای دیگر میفرماید: **يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ؛** با کفار و با منافقین مبارزه کن. میفرماید «جاهد»؛

۱. دیدار دانش‌آموزان با رهبر انقلاب ۱۴۰۱/۸/۱۱

نمیفرماید «قاتل»؛ «قاتِلِ الْکُفَّارَ وَ الْمُنَافِقینَ» [قتال] همیشه لازم نیست، اما جهاد همیشه لازم است.

گاهی جهاد، جهاد سیاسی است، گاهی جهاد فرهنگی است، گاهی جهاد نرم است، گاهی جهاد سخت است، گاهی با سلاح است، گاهی با علم است؛ همه‌ی اینها جهاد است اما در همه‌ی اینها باید توجه داشت که این جهاد، علیه دشمن است، علیه دشمن بشریت است، علیه دشمنانی است که به اتکاء قدرت خود و زر و زور خود، وجود سنگین و مطامع خودشان را بر بشریت تحمیل میکنند. سازش با آنها معنا ندارد؛ اِتَّقِ اللَّهَ وَ لَا تُطِيعِ الْکَافِرینَ وَ الْمُنَافِقینَ.^۱

تحلیل جنگ سخت و نرم: جنگ سخت که احتیاج دارد به هیئت اندیشه‌ورز برای ترسیم و تعیین حدود این کار که چه کسی برود، کی برود، چه‌جوری برود؛ تا جنگ نرم که جنگ نرم یک عرصه‌ی بسیار وسیعی است و روزبه‌روز هم با گسترش این فضای مجازی دارد گسترده‌تر میشود و خیلی هم خطرناک‌تر از جنگ سخت است -یعنی در جنگ سخت، جسم‌ها به خاک و خون کشیده میشوند، [اولی] روح‌ها پرواز میکنند و میروند به بهشت؛ [اما] در جنگ نرم، اگر خدای نکرده دشمن غلبه بکند، جسم‌ها پرواز میشوند و سالم میمانند، [اولی] روح‌ها میروند به قعر جهنم؛ فرقی این است؛ لذا این خیلی خطرناک‌تر است.^۲

فرآیندی بودن جنگ ترکیبی: در جنگ‌های عمقی که حالا امروز به آن گفته میشود جنگ نرم، جنگ‌های عمیق -از جمله، جنگ‌های فرهنگی که جزو جنگ‌های عمقی است- برخلاف جنگ‌های نظامی، نتایج کوتاه‌مدت تعیین‌کننده نیست؛ جنگ طول میکشد. در جنگ نظامی، یک طرف بالاخره بر دیگری فائق می‌آید، او را سرکوب میکند و مسئله تمام میشود. ما توانستیم در طول هشت سال مقاومت، نیروی متجاوز صدامی را از کشور بیرون

۱. بیانات در دیدار مسئولان نظام و میهمانان کنفرانس وحدت اسلامی، ۱۳۹۵/۹/۲۷

۲. بیانات در دیدار بسیجیان، ۱۳۹۵/۹/۳

کنیم و قضایا تمام شد. در جنگ نرم، در جنگ عمیق، در جنگ فرهنگی، قضیه این نیست. شما در یک مرحله پیروز میشوید اما این به معنای پیروزی دائمی نیست؛ باید انتظار داشته باشید که طرف مقابل مجدداً خودش را آماده کند، جمع‌وجور کند و حمله بکند؛ و این اتفاق افتاد؛ همان آفت وابستگی، بعد به شکل‌های دیگری در کشور بازتولید شد؛ چون بالاخره دشمنان عامل دارند؛ خب اینکه قابل انکار نیست. ملت، ملت بزرگی است، ملت خوبی است اما در درون ملت -مثل همه‌ی ملت‌های دیگر- آدم‌های غریب‌پرست، آدم‌های سست‌عنصر، آدم‌های مادی، آدم‌های فریب‌خور هستند؛ اینها شروع کردند بازتولید همان فرهنگ وابستگی، منتها با یک ادبیات شیک و رنگ‌آمیزی شده و قالب‌بندی شده و بسته‌بندی شده به اسم‌های دیگر: جهانی شدن، وارد شدن در خانواده‌ی جهانی. امروز هم این توصیه‌هایی که غربی‌ها و آمریکایی‌ها در جلسات به ما میکنند این است: ایران خودش را با خانواده‌ی جهانی همراه کند، یکسان کند؛ جهانی بشود. مرادشان همان وابستگی است، این همان است.^۱

ترکیب شیوه‌های تهدید: یکی از ترفندها و خلاف‌گویی‌ها این است که این‌جور القا کنند به افکار عمومی مردم که اگر ما در قضیه هسته‌ای، تسلیم طرف مقابل شدیم، همه‌ی مشکلات اقتصادی و معیشتی و غیره حل خواهد شد؛ این را دارند تبلیغ میکنند. البته تبلیغاتچی‌های خارجی با شیوه‌های کاملاً ماهرانه‌ی تبلیغاتی خط میدهند، در داخل هم بعضی از روی ساده‌لوحی و بدون اینکه نیت سوئی داشته باشند، بعضی هم واقعاً از روی غرض همین را دارند تبلیغ میکنند که اگر ما در این قضیه کوتاه آمدیم و تسلیم شدیم در مقابل طرف مقابل، همه‌ی مشکلات اقتصادی و مانند اینها حل خواهد شد؛ این خطا است. چرا خطا است؟ چند علت دارد. من مایلم شما جوان‌های عزیزمان -هم شما که در این جلسه تشریف دارید، هم قشر جوان فرهمند ما، قشر جوان آگاه ما، جوان پراگیزه‌ی ما،

۱. بیانات در دیدار نخبگان علمی جوان، ۱۳۹۵/۷/۲۸

دانشجویان ما، دانش‌آموزان ما در سرتاسر کشور که من یک‌وقت گفتم شماها افسران جنگ نرمید - فکر کنید روی این مسائل.

یک مسئله این است که دشمنی آمریکا با ملت ایران و با جمهوری اسلامی اصلاً حول محور هسته‌ای نیست؛ این خطا است اگر خیال کنیم که دعوای آمریکا با ما سر قضیه‌ی هسته‌ای است؛ نه، قضیه‌ی هسته‌ای بهانه است؛ قبل از اینکه مسئله‌ی هسته‌ای مطرح باشد، همین دشمنی‌ها، همین مخالفت‌ها از اول انقلاب بود.^۱

ترکیب انواع و گونه‌های جنگ و بازیگران: همه این را امروز فهمیده‌اند و دانسته‌اند که مواجهه‌ی استکبار با نظام جمهوری اسلامی، دیگر از نوع مواجهه‌ی دهه‌ی اول انقلاب نیست. در آن مواجهه، زورآزمایی کردند؛ شکست خوردند. مواجهه‌ی سخت بود؛ ایجاد جنگ بود، کودتا بود. در اول انقلاب کودتا راه انداختند، شکست خوردند؛ شورش‌های قومی راه انداختند، سرکوب شدند و شکست خوردند؛ جنگ تحمیلی را به راه انداختند که هشت سال به طول انجامید، شکست خوردند؛ پس دنبال این راه‌ها نخواهند رفت، یعنی احتمالش ضعیف است. البته باید همیشه هشیاری نسبت به همه‌ی جوانب باشد. اما این، اولویت استکبار در مواجهه‌ی با نظام اسلامی نیست. اولویت، آن چیزی است که امروز به آن می‌گویند جنگ نرم؛ یعنی جنگ به وسیله‌ی ابزارهای فرهنگی، به وسیله‌ی نفوذ، به وسیله‌ی دروغ، به وسیله‌ی شایعه‌پراکنی؛ با ابزارهای پیشرفته‌ای که امروز وجود دارد، ابزارهای ارتباطی‌ای که ده سال قبل و پانزده سال قبل و سی سال قبل نبود، امروز گسترش پیدا کرده. جنگ نرم یعنی ایجاد تردید در دلها و ذهن‌های مردم.

یکی از ابزارها در جنگ نرم این است که مردم را در یک جامعه نسبت به یکدیگر بدبین کنند، بددل کنند، اختلاف ایجاد کنند؛ یک بهانه‌ای پیدا کنند، با این بهانه بین مردم ایجاد اختلاف کنند؛ مثل همین قضایای بعد از انتخابات امسال که دیدید یک بهانه‌ای درست کردند، بین مردم ایجاد اختلافی کردند. خوشبختانه مردم ما با بصیرتند. اینجور کاری در

۱- بیانات در دیدار دانش‌آموزان و دانشجویان، ۱۳۹۲/۸/۱۲

کشورهای دیگر اوضاع کشور را بکلی عوض کرد؛ در جاهای دیگر، تردیدافکنی در دل‌های مردم نسبت به یکدیگر؛ یک بهانه‌ای مثل بهانه‌ی انتخابات را پیش بکشند، ایجاد تردید کنند، دل‌ها را نسبت به یکدیگر چرکین کنند، مردم را در مقابل هم قرار بدهند؛ بعد در میانه، عناصر دست‌آموز مغرض معاند را به کارهای خلاف وادار کنند و مسئولین کشور نتوانند تشخیص بدهند کی بود، چی بود، چه شد. این جزو طرح‌های اساسی است. اینجور کاری را دنبال میکنند.^۱

مدل مفهومی تدوین نقش فرمانده معظم کل قوا در کشف و شناسایی تهدیدات ترکیبی: با استفاده از نرم افزار مکس کیودا بیانات فرمانده معظم کل قوا در رابطه با جنگ و تهدید ترکیبی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته و در یک مدل مفهومی کلان نقش معظم له در کشف و شناسایی تهدیدات ترکیبی به شرح نمودار شماره^۱ تدوین و ارائه می گردیده است. کشف و شناسایی هر موضوع و پدیده ای مستلزم علم و آگاهی پیدا کردن به ابعاد، اجزاء و عناصر تشکیل دهنده شی یا پدیده است. بنابراین هنگامی که اجزاء و عناصری که تهدیدات ترکیبی را تشکیل می دهند، با استفاده از نرم افزار مکس کیودا از بیانات فرمانده معظم کل قوا استخراج می شود.

روش شناسی تحقیق

نوع تحقیق، از آن جهت که رافع مشکلات مبتلا به مدیریتی در عرصه امنیت ملی است، کاربردی تلقی می شود و از آن جهت که می تواند به توسعه دانش تخصصی و بستری برای ورود به حوزه نظریه پردازی باشد، توسعه‌ای محسوب می گردد. روش تحقیق، توصیفی تحلیلی است و روش تجزیه تحلیل داده‌ها، با رویکرد کیفی از روشهای استدلال منطقی و اسناد مرتبط با موضوع پژوهش در دستگاه‌های مربوطه از طریق مصاحبه و بررسی اسنادی انجام شده است. جامعه آماری این پژوهش عبارت از بیانات مقام معظم رهبری شامل آن بخش از بیانات و مکتوبات مقام معظم رهبری (مدظله العالی) (اعم از تدابیر، فرامین، پیام‌های

۱. بیانات در دیدار جمع کثیری از بسیجیان کشور، ۱۳۸۸/۹/۴

مکتوب، دغدغه‌ها و انتظارات)، در ارتباط با تهدیدات امنیتی (ترکیبی) از سال ۱۳۶۸ تا پایان سال ۱۴۰۰ است، که امکان دسترسی به آنها برای محقق وجود دارد. گفتنی است که همه بیانات معظم‌له از طریق سایت مربوطه قابل دسترسی است، اما دسترسی به تدابیر، فرامین، دغدغه‌ها و انتظارات معظم‌له در رابطه با موضوع پژوهش بدلائیل مختلف از جمله، طبقه بندی حفاظتی و سازوکارهای اداری دستگاه‌های ذیربط امکان پذیر نیست. بنابراین، این بخش از جامعه نمونه صرفاً در حد دسترسی محقق مورد بررسی و تحلیل قرار خواهند گرفت. در این پژوهش، اسناد مرتبط با تهدیدات امنیتی اعم از بیانات و مکتوبات فرماندهی معظم کل قوا، به شرحی که در جامعه آماری بیان شد، به صورت تمام شمار مورد توجه قرار گرفته است. روش‌های جمع آوری در این تحقیق، روش کتابخانه‌ای، که با مراجعه به سایت مقام معظم رهبری، کتب، رساله‌ها، پایان نامه‌ها، پروژه‌ها، مقالات، سایت‌ها و آرشیوهای مرتبط و معتبر نیازمندی‌های لازم برای ادبیات تامین شده است در این پژوهش روش تجزیه و تحلیل، به صورت کیفی، از طریق تحلیل متون در دسترس صورت گرفته است. در در این پژوهش متناسب با اهداف خاص تحقیق، شیوه‌های مختلفی از تجزیه و تحلیل را شامل می‌شود که عبارتند از تجزیه و تحلیل اسناد و مدارک، تجزیه و تحلیل شدت، تجزیه و تحلیل ارتباطی، تجزیه و تحلیل تکرر، که هر کدام از انواع تجزیه و تحلیل ناظر بر اهداف خاصی است. در این مقاله پژوهشگر بدنبال آن است تا با استفاده از بیانات مرتبط با موضوع پژوهش به روش استدلال در بیانات فرماندهی معظم کل قوا (مدظله‌العالی) در موضوع پژوهش و یافته‌های حاصل سندکاوی، بارویکرد اجتهادی - استنباطی، دریک کار تکمیلی و منسجم به روش علمی با استفاده از نرم افزار مکس کیودا، پاسخی در خور و مناسب به سئوالات پژوهش داده شد.

تجزیه و تحلیل داده‌ها و یافته‌های تحقیق

چارچوب کلانی که برنامه ریزی‌ها و طراحی‌های دشمن بمنظور ضربه زدن و آسیب‌پذیر کردن جمهوری اسلامی ایران در همه عرصه‌ها و همه ابعاد با استفاده هماهنگ و همگرا از همه ابزارهای در اختیارش را در آن قالب انجام می‌دهد تا احتمال رسیدن دشمن به

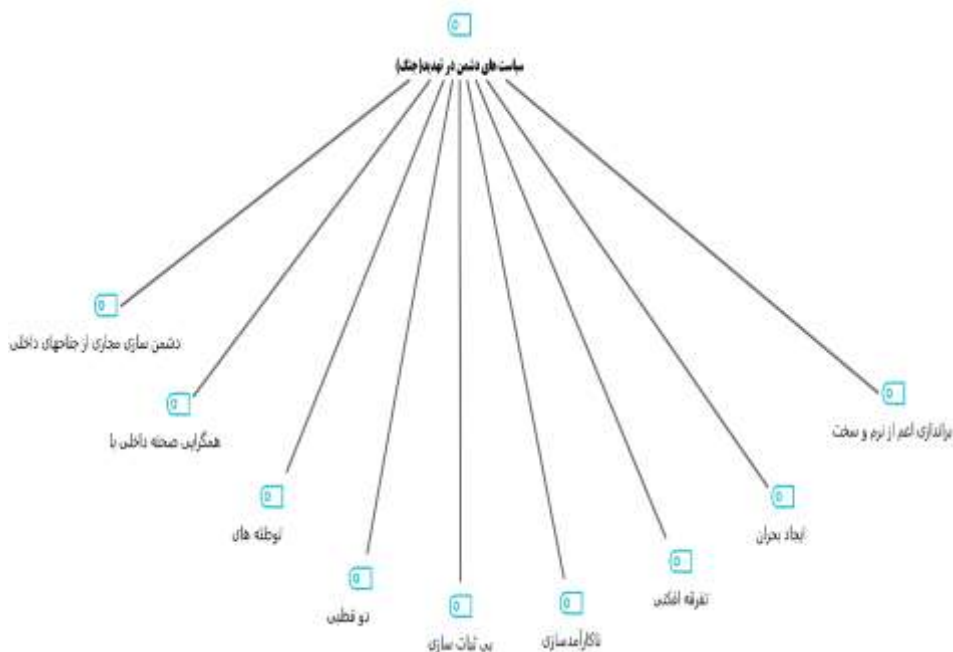
اهدافش را محتمل‌تر کند را می‌توان تحت عنوان سیاست‌های کلان دشمن در جنگ ترکیبی علیه نظام جمهوری اسلامی مطرح نمود که در بررسی بیانات فرمانده معظم کل قوا موارد زیر را می‌توان به عنوان سیاست‌های دشمن علیه جمهوری اسلامی ایران در جنگ ترکیبی برشمرد.

کشف و شناسایی هر موضوع و پدیده‌ای مستلزم علم و آگاهی پیدا کردن به ابعاد، اجزاء و عناصر مختلف تشکیل دهنده و سازنده آن شی یا پدیده است. بنابراین اجزاء و عناصر تهدیدات ترکیبی در حوزه سیاست و راهبرد به تفکیک از بیانات فرمانده معظم کل قوا استخراج و با استفاده از نرم افزار مکس کیودا مطابق نمودار شماره ۱ و ۲ ارائه گردید، این فرآیند نقش معظم له در کشف و شناسایی تهدیدات ترکیبی را بخوبی تبیین و تصویر می‌کند. چنانچه بتوانیم عناصر و اجزاء تشکیل دهند تهدیدات ترکیبی از قرار مفاهیم، سیاست‌ها و راهبردها، که موجب شکل‌گیری و اعمال تهدیدات ترکیبی می‌شوند را از بیانات فرمانده معظم کل قوا استخراج گردد می‌توان گفت که نقش معظم له در کشف و شناسایی تهدیدات ترکیبی را تبیین گردیده است. در ادامه تلاش شده که مستند به بیانات فرماندهی اجزاء و عناصر پیش گفته را با استفاده از نرم افزار مکس کیودا احصاء و برشماری شوند.

تبیین نقش فرمانده معظم کل قوا در کشف و شناسایی تهدیدات ترکیبی: کشف و شناسایی هر موضوع و پدیده‌ای مستلزم علم و آگاهی پیدا کردن به ابعاد، اجزاء و عناصر مختلف تشکیل دهنده و سازنده آن شی یا پدیده است. بنابراین هنگامی که اجزاء و عناصر تهدیدات ترکیبی، به تفکیک از بیانات فرمانده معظم کل قوا استخراج و با استفاده از نرم افزار مکس کیودا ارائه می‌شود، این فرآیند نقش معظم له در کشف و شناسایی تهدیدات ترکیبی را بخوبی تبیین و تصویر می‌کند. چنانچه بتوانیم عناصر و اجزاء تشکیل دهند تهدیدات ترکیبی از قرار سیاست‌ها، راهبردها، که موجب شکل‌گیری و اعمال تهدید ترکیبی می‌شوند را از بیانات فرمانده معظم کل قوا استخراج کنیم می‌توانیم ادعا کنیم که نقش

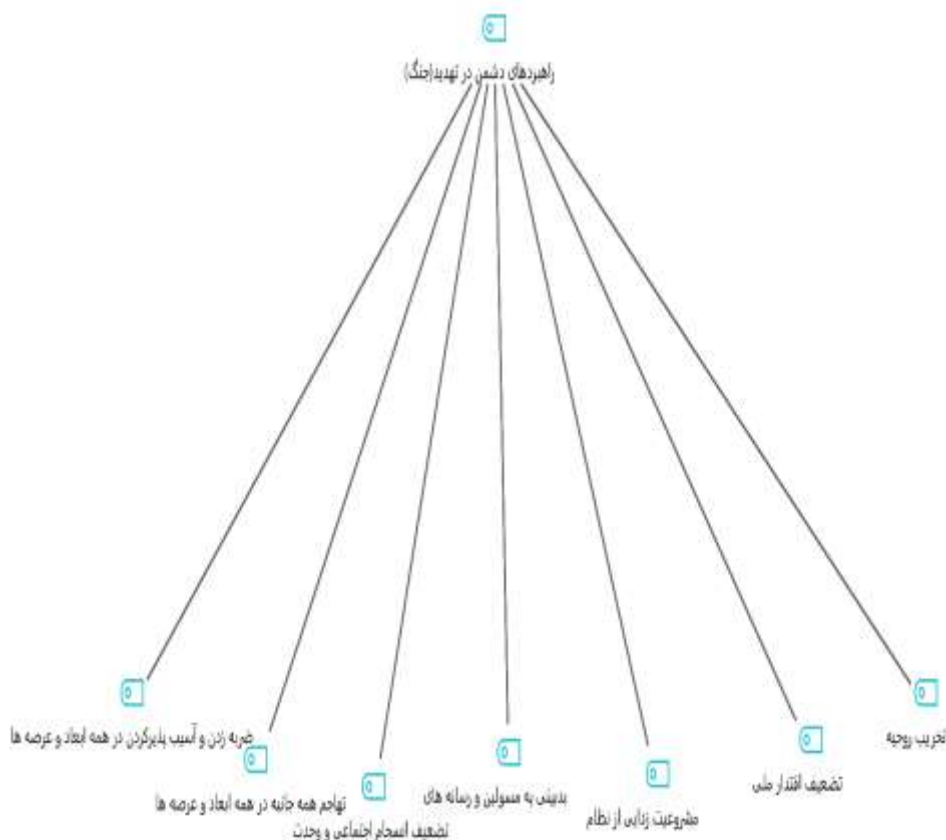
معظم له در کشف و شناسایی تهدیدات ترکیبی را تبیین کرده ایم. در ادامه تلاش شده که مستند به بیانات فرماندهی اجزاء و عناصر پیش گفته را با استفاده از نرم افزار مکس کیودا احصاء و برشماری شوند.

سیاست‌های جنگ ترکیبی در بیانات: چارچوب کلانی که برنامه ریزی ها و طراحی های دشمن بمنظور ضربه زدن و آسیب پذیر کردن جمهوری اسلامی ایران در همه عرصه ها و همه ابعاد با استفاده هماهنگ و همگرا از همه ابزارهای در اختیارش را در آن قالب انجام می دهد تا احتمال رسیدن دشمن به اهدافش را محتمل تر کند را می توان تحت عنوان سیاستهای کلان دشمن در جنگ ترکیبی علیه نظام جمهوری اسلامی مطرح نمود که در بررسی بیانات فرمانده معظم کل قوا موارد زیر را می توان به عنوان سیاستهای دشمن علیه جمهوری اسلامی ایران در جنگ ترکیبی برشمرد.

نمودار - ۱: سیاست‌های دشمن در جنگ ترکیبی در کلام فرمانده معظم کل قوا

راهبردهای جنگ ترکیبی در بیانات: راهبردها به مجموعه‌ای از تدابیر و اندیشه‌های اطلاق می‌شود که در چارچوب و با رعایت سیاست‌ها، بکار گرفته می‌شود و دارای نقش و شانِ ابزاری است، تدوین راهبردهای منطقی و پیاده‌سازی دقیق آنها، زمینه را برای دستیابی دشمن به اهداف از پیش تعیین شده را هموارتر می‌کند. با قدری تسامح و انعطاف می‌توان گفت که موارد زیر که در نمودار ارائه شده‌اند به عنوان راهبردهای دشمن در جنگ ترکیبی علیه جمهوری اسلامی مورد شناسایی قرار گرفته‌اند.

نمودار - ۲: راهبردهای دشمن در جنگ ترکیبی در کلام فرمانده معظم کل قوا

نتیجه گیری

رهبر معظم انقلاب اسلامی (مدظله العالی)، به اعتبار مسئولیت مستقیم شان در نیروهای مسلح، در سطح راهبردی به امور دفاعی- امنیتی کشور اشراف داشته و شناخت دقیقی از انواع تهدیدات امنیتی کشور دارند. بنابراین مجموعه بیانات و تدابیر معظم له برای شناسایی و شناسایی تهدیدات امنیتی منبع جامع و کاملی است و برای نیل به مقصود متولیان راه- گشاست. کشف و شناسایی هر موضوع و پدیده ای مستلزم علم و آگاهی پیدا کردن به ابعاد، اجزاء و عناصر مختلف تشکیل دهنده و سازنده آن شی یا پدیده و روابط بین اجزاء و عناصر مربوطه است. براین اساس هنگامی که اجزاء و عناصر تهدیدات ترکیبی را تشکیل می دهند، به تفکیک از بیانات فرمانده معظم کل قوا استخراج و با استفاده از نرم افزار مکس کیودا ارائه گردید، بخوبی، نقش معظم له در کشف و شناسایی تهدیدات ترکیبی را دقیقاً تبیین و تصویر می کند. مجموعه بیانات معظم له، مخاطب را به درک و فهم درست تهدید ترکیبی رهنمون می نماید. از بیانات چنین استنباط می شود که تهدید ترکیبی موجب همگرایی عرصه های روانی و فیزیکی، همگرایی سطوح راهبردی، عملیاتی و تاکتیکی، همگرایی بازیگران دولتی و غیر دولتی و گروه های تروریستی، همگرایی عرصه سایبری و عرصه واقعی، همگرایی ابعاد مختلف سخت، نرم، عملیات روانی، همگرایی صحنه های مختلف درگیر و در نهایت ۹ سیاست و ۷ راهبرد در این تحقیق در خصوص شناسایی و کشف تهدیدات ترکیبی احصاء گردید و آنچه از بیانات استنباط می شود این است که واژه «همگرایی» شناسایی و کشف سیاست ها و راهبردها به بهترین نحو ممکن درک و شناخت تهدیدات ترکیبی را رقم می زند.

منابع

- سایت، فرماندهی معظم کل قوا (مدظله العالی)
- حیدی جعفر و مسعودنیا حسین و همکاران، (۱۳۹۸). راهکارهای دفاع نرم در جنگ رسانه ای از منظر مقام معظم رهبری (مدظله العالی)، فصلنامه علمی پژوهشی رهیافت انقلاب اسلامی، سال سیزدهم/شماره ۴۹، فصل زمستان
- سیدمحمدی عیسی، (۱۳۹۱). نقش رهبری در مقابله با جنگ نرم دشمن در دهه ۸۰، دانشکده فارابی، پایان نامه کارشناسی ارشد
- طباطبایی محمد و حجاز امین، (۱۳۹۵). حفظ هویت اسلامی و امنیت هستی شناختی در سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران از منظر مقام معظم رهبری (مدظله العالی)، فصلنامه علمی پژوهشی رهیافت انقلاب اسلامی، سال دهم/شماره ۳۴، فصل بهار،
- عسگری محمود، (۱۳۹۹). رویکردی به ناآرامی‌های اجتماعی در جمهوری اسلامی ایران از منظر مقام معظم رهبری (مدظله العالی)، فصلنامه علمی مطالعات بین رشته ای دانش راهبردی سال دهم، شماره ۴۰، فصل پاییز
- مغیثی نیا محمدرضا، (۱۳۹۲). نقش رهبری در قدرت نرم جمهوری اسلامی ایران در حوزه پدافند غیر عامل، دانشکده فارابی، پایان نامه کارشناسی ارشد،
- ملکوتیان مصطفی و حسینی نژاد بی بی راضیه، (۱۳۹۹). چپستی و چرایی نفوذ فرهنگی نظام سلطه و راهکارهای مقابله با آن با تاکید بر اندیشه های مقام معظم رهبری (مدظله العالی)، نشریه مطالعات انقلاب اسلامی، سال ۱۷، شماره ۶۰ فصل بهار.